

ESGLÉSIA DE MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

Núms. 1 i 2 – Gener - Febrer del 1983

SUMARI

DOCUMENTS DEL BISBE	pàg. 3
1.- Homilia pel dia de la Puríssima 1982	
2.- La festa de Nadal, l'Emmanuel.	
3.- Entrevista a "Catalunya cristiana".	
4.- Escrit per a la revista "Poncella". Impressions sobre el viatge del Papa.	
5.- Decret sobre reestructuració de Càritas.	
SES CATEQUESIS DEL BISBE	
6.- Els míssils M.X. de Mr. Reagan.	
7.- La loteria de Nadal.	
8.- Diàleg per la pau.	
9.- Un culte passat de moda.	
10.- Quatre tocs: Organització (I).	
11.- Quatre tocs: Catequització (II).	
12.- Quatre tocs: Evangelització (III).	
13.- Quatre tocs: Oració-conversió (IV).	
DE VICARIA GENERAL	pàg. 23
Carta sobre serveis d'A.M.U.R.	
CONSELL DEL PRESBITERI	pàg. 24
Full informatiu de desembre 1982.	
SECRETARIA GENERAL	pàg. 26
Nomenaments.	
Ordenació d'un diaca.	
Previsions per l'any 1983.	
CARITAS DIOCESANA	pàg. 30
Jornada sobre "Missió de Càritas, avui".	
DELEGACIO DIOCESANA DE MISSIONS	pàg. 33
Campanya del DOMUND 1982.	
INFORMACIO DIOCESANA	pàg. 36
Activitats del Sr. Bisbe.	
Església de Menorca 1982.	
Setmana per la pau.	
DE L'EPISCOPAT ESPANYOL	pàg. 44
Comunicat de l'Assemblea plenària de desembre 1982.	

DOCUMENTS DEL BISBE

1. HOMILIA PEL DIA DE LA PURÍSSIMA. 1982

Càntic a Maria, perquè Crist és la nostra esperança.

Les darreres paraules de la segona lectura d'avui, les de l'apòstol sant Pau als cristians d'Èfes, ens han dit que "des del principi, tenim posada en Crist la nostra esperança". Volen dir que en cap altre podem confiar plenament que no sigui en Crist. Perquè Ell és la nostra única esperança.

Avui, en aquest temps d'Advent, que és temps d'esperança, celebrem la solemnitat de la Puríssima Concepció de la Verge Maria, la Mare de Déu, la Mare de Jesús, la nostra Esperança. Per açò, ella és l'aurora de la nostra esperança i, per açò, també ja ella és la nostra esperança: "Spes nostra, salve!". Així li cantam i la saludam: "Vida, dolcesa i esperança nostra, salve!

Vull, idò, avui, estimats germans, celebrant aquesta festa de la Immaculada, fer un càntic a Maria, la Mare de l'Esperança. Recórrer a tota la nostra història cristiana i entonar juntament amb tantes i tantes de veus totes les alabances que devem a la nostra Mare Immaculada. Vol-dria que els nostres cors de fills agraïts, que tota la nostra sensibilitat i fe cristianes s'esplaiassin en aquest dia no en altra cosa que en l'alaban-ça, en la celebració de les seves grandeses, en el regraciament dels seus beneficis.

La primera alabança és la de l'Arcàngel Gabriel. L'hem sentida en l'evangeli d'avui. "Déu vos salve, plena de gràcia, el Senyor és amb Vós". Resultarà l'alabança essencial, fonamental, la que repetirem sempre, pels segles dels segles tots els cristians a la plena de gràcia, la immaculada, la posseïdora de Déu i també, al mateix temps, la posseïda per Déu d'una manera total i completa.

La segona alabança és la de la seva cosina santa Elisabet. "Beneïda sou vós entre totes les dones i beneït és el fruit del vostre sant ventre, Jesús". I d'on a mi que vengui a ca nostra la mare del meu Senyor?

I, encara a l'evangeli, l'alabança d'aquella dona que després ratificarà i completarà el mateix Jesús: "Venturoses les entranyes que us van dur i els pits que vos van criar". "Més, bé, venturosos els qui escolten la paraula de Déu i la guarden".

I deixau-me també dir els cants d'alabança de tants i tants de sants que l'han festejada i alabada. Són tantes les pàgines en honor seu que no acabaríem mai. Però aquí ne teniu qualcuna, que vull que serveixi també per anar ara nosaltres alabant i beneïnt la Verge Immaculada. Avui, precisament, a la litúrgia de les hores, llegirem aquestes paraules de sant Anselm: "El cel, les estrelles, la terra, els rius, el dia, la nit i tot el que està sotmès a la potestat o a la utilitat humana es congratula, Senyora, que per vós hagin tornat de mort a vida, i també que els hagi estat donada una gràcia en certa manera inefable... Per la plenitud de la vostra gràcia, oh Verge, fins i tot els qui eren ja a l'altre món s'alegren del seu alliberament... Oh dona plena de gràcia a vessar! Oh verge beneïda i més que beneïda! Per la vostra benedicció és beneïda tota la naturalesa... Déu és el pare de les coses creades i Maria és mare de les coses recreades".

I un altre sant escriu: "Sou realment beneïda entre les dones perquè va transformada en benedicció la maledicció llançada contra Eva, perquè per vós fou beneït Adam, que primer havia estat maleït. Sou realment beneïda entre totes les dones, perquè fou per mitjà vostre que va resplendir per als homes la benedicció de Déu i així es van veure deslliurats de la maledicció antiga. Sou realment beneïda entre totes les dones, perquè per vós els vostres pares troben la salvació, ja que vós havíeu d'ésser la mare del Salvador, que els donaria la benedicció de Déu. Sou realment beneïda entre les dones perquè sense semença va donar un fruit que regala la seva benedicció a tota la terra i la deslliura de la maledicció plena d'espines".

I encara un altre diu: "Atraquem-nos a la mare, atraquem-nos a la més gran servidora. Perquè la benaventurada Maria és tot açò. I què li farem? Quins dons li oferirem? Almanco si poguéssim retornar-li el que

li devem de justícia. Li devem honor, li devem servei, li devem amor, li devem alabança, perquè és la mare de nostre Senyor”.

Vull citar també unes paraules del Papa Joan Pau II, que siguin com la síntesi de tantes i tantes d'altres que ens han dit en alabança de Maria els altres Papes, predecessors seus. “Aquest moment decisiu en la història de la salvació és precisament la Immaculada Concepció. Déu, en el seu amor etern va elegí l'home perquè pogués aconseguir la plenitud del bé: la vida divina... El Fill de Déu havia de fer-se home per a la nostra salvació, i per açò va escollir la seva Mare... La va escollir des del principi, des del primer moment de la seva concepció. La va fer immaculada en el moment mateix de la concepció”.

I no vos podria citar també qualcun dels bisbes antecessors meus? El Bisbe Bartomeu Pascual, l'any 1954, any marià, vos deia en una allocució pastoral sobre el cant de Maria, el Magnificat: “El Magnificat és el primer himne cristià, el càntic de l'aurora de la Redempció, que inclou, com a perla modesta i molt valuosa la terminant afirmació profètica: “Me proclamaran benaventurada totes les generacions, és a dir, Déu ha fet en mi coses grans, i per açò tots els homes que existiran en tots els llocs i en tots els temps i que creuran amb vertadera fe catòlica en el meu fill diví, també m'honoraran a mi, celebrant la meva glòria i les meves grandeses, fins a la consumació dels segles. I en efecte és així”.

I el bisbe Miquel Moncadas escrivia: “Ella, la Verge Maria, com tots nosaltres, esperava una bona notícia. I ella fou l'escollida per rebre, com una gràcia, la bona nova de la salvació en Crist. Ella va ser l'escollida per a comunicar-la com un do als seus germans els pobres... Gràcies a ella, Déu està definitivament amb nosaltres. Maria ha preparat aquest moment decisiu. Amb ella ha germinat la justícia i l'alabança plena. En Maria ha començat el futur de Déu, el futur que Déu ha preparat en Jesucrist per a tots els qui el cerquen, el futur de la humanitat dels fills de Déu”.

Aquest és avui el meu càntic a Maria. Que sigui el nostre càntic d'alabança a la Mare Immaculada, perquè es compleixi la profecia que ella mateixa va fer: Em diran benaventurada totes les generacions. La nostra generació també l'en proclama. I tot perquè ella ens va dur el Salvador, Crist en qui tenim posada la nostra esperança des del principi. I perquè, com deia Pau VI, “en la Verge Maria tot es refereix a Crist i tot depèn d'Ell”. “Tots els motius que trobam en Maria per a donar-li culte són do de Crist, privilegis depositats en ella per Déu, per què fos la Mare del Verb. I tot el culte que li oferim redunda en glòria de Crist i cap a Ell ens condueix”.

Alabant Maria, la Mare, alabam Jesucrist, el Fill. Que Ell ompli d'esperança la nostra Església per poder arribar tots un dia a cantar eternament les alabances a l'augusta Trinitat, Pare, Fill i Esperit Sant. Amén.

†Antoni, bisbe

2. LA FESTA DE NADAL, L'EMMANUEL

Nadal és la festa del naixement de Jesús al portal de Betlem, la festa de l'Emmanuel, el Déu-amb-nosaltres. "El qui és la Paraula es va fer home i va plantar entre nosaltres el seu tabernacle", tal com se'ns diu a l'inici de l'evangeli de Sant Joan. El sentit profund, idò, d'aquesta festa és la manifestació de Déu en la humanitat de Jesús, la vinguda del Senyor que es fa protagonista de la nostra història i ens duu la salvació.

Nadal és festa grossa. D'aquesta manera l'anunciava sant Joan Crisòstom, als inicis de la celebració litúrgica d'aquesta solemnitat: "Aquesta festa és entre totes les festes la més digna de veneració, la més sagrada, la que es pot anomenar sense por d'equivocar-se, la metròpoli de les festes".

La festa litúrgica de Nadal no va començar a celebrar-se fins a principis del segle IV. És molt difícil de poder sebre si, als segles anteriors, s'havia celebrat ja. Hi havia diverses opinions sobre el dia en què va néixer Jesús. I tal com diu un liturgista "aquesta estranya varietat d'opinions demostra que en aquells primers segles no solament no existia una tradició sobre la festa de Nadal, sinó que l'Església no celebrava la festa; perquè, del contrari, entre tanta diversitat de parers, s'hauria fet una qüestió candent, tal com va succeir per determinar la solemnitat de la Pasqua".

Fou a Roma on sembla que es va celebrar per primera vegada en aquest dia en què ara la celebrem, el 25 de desembre. Ho sabem per un document romà autèntic, la "Depositio martyrum" filocaliana, on es llegeix: "VIII kal. Jan. natus Christus in Betleem Iudeae", és a dir, Avui dia 25 de desembre, festa del naixement de Crist, a Betlem de Judà". Sigui que la festa fos posada per substituir una festa pagana en honor del sol, sigui per relacionar-la amb la mort de Jesús, dues hipòtesis que poden sincronitzar-se molt bé, sant Agustí, uns anys més tard, hi cercava simbolismes evangèlics i astrològics, confirmant la data, mentre escrivia: "sant Joan fou degollat, tal com diu l'Església, el dia 24 de juny, quan el dia ja comença a minvar, i Jesús va néixer el dia 25 de desem-

bre, quan el dia comença a créixer", recordant aquelles paraules de l'evangelista sant Joan: "Convé que ell cresqui i que jo minvi", i també el simbolisme dels solsticis de l'estiu i de l'hivern.

Aquesta festa, després, va passar de Roma a d'altres esglésies d'Itàlia i al cap d'uns 70 ó 80 anys s'havia ja estès per tot el món cristià.

Després d'aquesta petita explicació històrica sobre la festa litúrgica de Nadal, es podria seguir considerant tot l'ambient popular, folklòric i familiar que enrevolta la nostra festa. I també, no és necessari dir-ho, tot el consumisme i publicitat que, d'uns anys ençà, marca tan fortament la celebració del nostre Nadal.

Però, no ho faré, ara. El títol que he posat a l'article m'obliga a acabar parlant del sentit més profund de la nostra festa: L'Emmanuel, el Déu-amb-nosaltres.

Deia, en començar, que la Paraula es va fer home. La Paraula de Déu que la humanitat va rebre aquell primer Nadal que ara commemoram. Vam rebre la Paraula. O no? "Va venir a ca seva, però els seus no l'acolliren. Però a tots els qui el reberen va donar poder d'esdevenir fills de Déu". No sé perquè aquestes paraules de l'evangelista sant Joan ara em fan pensar en una nota que moltes de cartes comercials duen escrita al darrera del seu sobre. És un avís pel carter repartidor, demanant-li per favor que vulgui indicar la causa de la devolució de la carta, si ho ha de fer així. I hi posen aquests motius: Desconegut, refusat, absent, direcció incorrecta...

La Paraula va venir per Nadal. I molts encara la desconeixen. Crist és desconegut. O poc conegut. En tenim un coneixement intern, a fons?

La Paraula, Crist, va venir per Nadal. I molts l'han refusat. No en volen sebre res. D'altres, estan absents. I quantes de direccions incorrectes, per no deixar-se interpel·lar per Ell.

Déu s'ha atracat a nosaltres, a tota la humanitat. Nosaltres hem de fer camí cap a ell. Un camí que ens dugui al seu Betlem. Un poeta escribia fa uns anys un llibre sobre Nadal, titulat "El Poema de Nadal". I deia, com tots molt be sabem, que

"tots els camins van a Roma
tots els camins, ja ho sabem,
tots els camins van a Roma
però no van a Betlem."

Hem d'anar a Betlem. Perquè "per anar a Betlem només hi ha un sol camí", però "sempre es troba el camí de Betlem". És el camí de la humilitat i de l'amor que devem a l'Infant, al Déu-amb-nosaltres. I a tots els altres infants, fills d'un mateix Pare del cel. Hem d'acceptar la carta i llegir-la.

Idò, que Nadal sigui per a tots nosaltres una "novetat", una "innocència", un començ de nova vida. La gran gesta de Déu, fent-se home, Déu-amb-nosaltres, finirà amb l'apoteosi de la festa de Pasqua, el final-inici d'una nova vida per sempre.

Bon Nadal a tots.

† Antoni, bisbe

(publicat al diari "Menorca")

3. ENTREVISTA A "CATALUNYA CRISTIANA"

Ens rep sense cap mena de protocol en el seu estatge, una "casa pairal" de Ciutadella, de pedra i de parets pintades de blanc que tant abunden en aquesta vila. S'hi entra per un petit jardí, amb flors i el seu pou al mig, i unes escales amples, també de pedra, que condueixen a un portal de fusta.

Net i polit l'estatge, amb estants curulls de llibres per tot arreu. No cal esperar. Ell mateix ens invita a passar a una sala, curiosament i modestament adornada.

La diòcesi és tradicional, pero la mar no la tanca.

—Ens agradaria, senyor Bisbe, que ens parlés de l'estat de la seva diòcesi referent a la vida de l'Església. Com han acceptat els menorquins, durant aquests últims anys, els canvis profunds de l'Església postconciliar en una diòcesi tancada per la mar i tradicional.

—Bé. La diòcesi és tradicional, però la mar no la tanca. Menorca està oberta a tota la problemàtica de l'Església universal. Ha viscut pregonament aquest canvi del Concili Vaticà II. Essent una diòcesi tradicional, com heu dit, és alhora postconciliar, sense que manquin les tensions que hi ha hagut a tot arreu, entre les diverses línies del pensament. Fa cinc anys que sóc aquí, i he trobat una diòcesi viva, molt viva, amb problemes, com és natural. Estic d'acord amb Claude Tresmontant quan diu que el pensament de l'Església s'ha desenvolupat sempre per crisis, de manera que es pot comprovar que, quan no hi ha crisi, no hi ha tampoc desenvolupament ni progrés.

Monsenyor Antoni Deig parla pausadament, matisant les paraules i conceptes, i donant confiança a tot el que diu. A vegades per reafirmar una idea, s'aixeca i porta una cita, una frase d'algun autor o d'un llibre seu. Parlem de turisme, de quina forma incideix en la vida social, cultural i religiosa de l'illa.

—Menorca —diu monsenyor Deig— és l'illa de les Balears que ha rebut menys influència del turisme. Hi ha molta diferència, en aquest aspecte, de Mallorca i Eivissa. Els menorquins no necessiten del turisme per a viure ni per a promocionar-se en cap aspecte. L'illa disposa d'un equilibri en l'agricultura, en la indústria i el comerç, i més aviat a la gent no els agradaria que existís un turisme massiu, com el de la Costa Brava o de Mallorca mateix. Tampoc vull dir que aquí es refusi el turista per sistema. El menorquí és per temperament molt acollidor i respectuós amb el turista, si bé demana també ésser respectat i que sigui respectada, i no destrossada, la seva illa. Els menorquins distingeixen entre “estrangers”, que són de fora d'Espanya, i els “forasters”, que són els castellans i els catalans.

Coneix el poble i sintonitza amb ell.

Monsenyor Deig reconeix, per altra part, que també a Menorca el turisme ha incidit en els costums dels nadius. Desgraciadament ha entrat la droga, el passotisme i una certa frivolitat. En canvi, no es coneix en l'illa l'atur com una llacra angoixosa que afecta altres regions de l'Estat espanyol.

Monsenyor Deig coneix molt bé el poble i sintonitza perfectament amb ell. Dialoga amb tothom. Quan va pels carrers de Ciutadella, els infants li diuen: “Toni, ¿vols venir a jugar amb nosaltres?”. És amic dels infants, dels vellets, dels malalts i sobretot li preocupa la joventut.

—Ens cal donar a la joventut la utopia del seguiment de Jesús. El seguiment de Crist és principalment l'amor als germans, o millor dit, centrar aquest amor com a nucli essencial i transcendent. I per tant, també la destrucció de tot el que sigui injustícia, odi i mal. I això —n'estic convençut— entusiasma els joves.

Entrant més a fons en la conversa li preguntem si les comunitats cristianes de l'illa han aprofundit en la fe a la llum de l'evangeli o aquesta fe es recolza sols en la recepció freqüent dels sagraments i en la missa dominical.

—Des que s'ha instituït el Consell del presbiteri s'intenta fer una Església més evangelitzadora i que arribi fins als qui dubten o francament no creuen. La catequesi funciona força bé fins a l'edat de la Con-

firmació. Aquí a Ciutadella hi ha 200 catequistes, gent jove i gent gran. Una escola de teologia, amb un pla cíclic, dona classes als catequistes; hi ha també diàleg i reunions per grups. Cosa semblant funciona a Maó. Això no vol pas dir que tot vagi sobre rodes; hem de comptar amb dificultats de tota mena.

El tema de les vocacions sacerdotals i religioses continua essent problema, com a tot arreu. A Menorca actualment hi ha vuit seminaristes, i enguany entraran dos joves al Seminari. En l'illa hi ha 58.000 habitants, amb 56 sacerdots diocesans. El senyor Bisbe creu que fins l'any 2000 podran anar tirant. La diòcesi compta amb 20 religiosos missioners, escampats per tot arreu del món. Referent a la vida religiosa contemplativa, hi ha a Ciutadella les Clarisses, a la comunitat de les quals ha ingressat últimament una noia cada any. Tot això ens ho comenta monsenyor satisfet i esperançat.

—No tot és cel blau i obert a Menorca. Tenim els nostres problemes. Un d'ells potser el més greu, és un cert desencís o desengany dels capellans i també d'alguns laics, que, a causa en part del canvi de règim polític, enyoren temps passats, i no perceben els fruits i les esperances del nou sistema democràtic. I això incideix en la vida de l'Església.

—Quina solució hi veu?

—A l'Església li cal retrobar la credibilitat, aquella credibilitat que tenia abans, però que avui no pot recolzar-se en un règim de cristiandat o —com es diu ara— en un poder fàctic, sinó en el compromís de servei per a tothom. La identitat de l'Església, conservant els seus valors i tradicions, no pot tancar-se a unes realitats humanes que tenen ja la seva autonomia pròpia. És molt perillós que l'Església prengui part en assumptes que de si són opinables o discutibles. L'Església ha d'ésser —com ja us he dit— servidora de la humanitat amb l'únic poder espiritual que li ha donat el seu Mestre.

L'autonomia de Menorca.

Sobre aquest punt monsenyor Deig ens dona unes idees clares, pregones i senzilles a l'ensem. Hem de posar fi a la nostra agradívola conversa, però encara li preguntem si la diòcesi de Menorca gaudeix d'una autonomia pel que es refereix a la pastoral.

—Hi ha una certa autonomia. M'explicaré: Menorca, com les altres illes balears, forma part jurídicament de la província eclesiàstica de València. Però València està molt lluny. Menorca, en iniciatives pastorals, rep la influència de Catalunya. Sacerdots i laics assisteixen a cursos de pastoral i de catequesi que en donen a Barcelona, a Sant Cugat, etc.

Per altra part, també Mallorca està força lluny de nosaltres, i aquella diòcesi té una autonomia pròpia per la densitat de població.

Ja ens havíem aixecat de la conversa. Monsenyor Deig ens deia que coneixia perfectament el nostre setmanari "Catalunya Cristiana", que el llegeix i que hi està subscript, i que el considera una realitat molt positiva per a Catalunya i no tant per a Menorca. Comentant tot això, la bona i santa mare d'Antoni Deig, el crida discretament perquè el dinar està a taula... Ens havia rebut a la una del migdia i eren dos quarts de tres. Ens acomiadem del senyor bisbe dient-li només: "Molt agràits i adéu-siau!".

Francesc Gamissans i Tomàs Puntí

4. ESCRIT PER A LA REVISTA "PONCELLA"

Impressions del nostre Bisbe, com a testimoni personal del viatge del Papa.

1.— Aquesta Visita del Papa, ha complert els objectius previstos: confirmar-nos en la fe i sembrar l'esperança?

—He de dir que sí. El lema que es va escollir per a la Visita apostòlica del Papa a Espanya fou aquest: "Testimoni de l'esperança". La paraula de Jesús a Pere, el primer dels Papes, havia estat que ell, Pere, confirmàs en la fe els seus germans. A aquestes dues coses va venir Joan Pau II, a confirmar-nos en la fe i a ésser testimoni de la nostra esperança i per a la nostra esperança.

Joan Pau II va complir satisfactòriament, del tot, el seu rol, la seva comanda que s'havia proposat. L'espectacle de les multituds que el seguiren, la devoció certa i l'afecte ple d'alegria que es van viure en tots els actes són una mostra palpable del compliment d'aquests dos objectius. Ara, només manca que tot açò no quedi en un mer sentimentalisme, sinó que ha de fructificar per viure plenament la nostra fe esperançada pels camins de l'amor a Déu i als germans. Reavivar el nostre cristianisme, fer-nos conscients del compromís vital que comporta cada moment de la nostra vida ha d'ésser la meta a la qual hem de dirigir les nostres passes, si volem que no hagi estat en va aquesta visita del Papa.

2.— Li ha semblat un mitjà idoni i oportú i, per tant, positiu?

—Una visita del Papa com la que estam comentant, sembla que, avui per avui, no es pot fer d'altra manera de com es va fer. Potser és l'únic mitjà en els moments actuals. Certament, jo desitjaria que es pogués fer d'una altra manera, més simple, més íntima, més de tu a tu. Però, la realitat s'imposa i el nostre món modern és massa complicat per

cercar-hi simplificacions que no admet en coses d'aquesta casta. Hi hauria, emperò, altres oportunitats que convindria aprofitar.

3.— El cos de doctrina contingut en els discursos, homilies, etc., quin concepte li mereix? Ha causat impacte? ha estat assequible?

—He sentit i he llegit els discursos i homilies i allocucions que va fer el Papa en la seva Visita a Espanya. Algun discurs fou extraordinari. Ara, estic estudiant-los per treure'n profit per a mi i pels meus diocesans. Trobo que el Papa no ha dit res de nou. Vull dir que tot està en la línia teològica i doctrinal de la tradició de l'Església, enriquida pel Concili Vaticà II i en la pauta de Joan Pau II sobre la seva dèria per Jesucrist, com a centre de tot, i per l'home, tot home, com a subjecte de drets i de dignitat per sobre de les coses.

4.— L'audiència i l'entusiasme popular, evidents pels telespectadors, han estat sincers, espontanis, autèntics? Se l'escoltava de veritat?

—No es pot negar la sinceritat i l'espontaneïtat dels seguidors del Papa en la seva Visita a les diverses ciutats que el van rebre. Se l'escoltava de veritat, encara que, qualche vegada, grups incontrolats i com a fanatitzats no el deixassin rallar conforme ell volia. Però açò és una anècdota que també es dona en altres situacions i ambients. En general, el nostre poble escoltava amb atenció i crec que la paraula del Papa, dita amb aquella parsimònia i lentitud a què l'obligava el seu poc coneixement de l'idioma castellà, penetrava i feia forat en el cor dels oients.

5.— Gestos que ha admirat més de la Visita.

—Només ne vull recalcar dos: la fortalesa i l'aguant del Papa en una Visita tan perllongada i aclaparant, capaç d'abatre qualsevol persona. I açò mateix en milers i milers de seguidors que van aguantar hores i hores drets, pluges i maltempsades, nits quasi bé sense dormir... Què indica tot açò?

6.— Parli'ns de la persona del Papa durant el viatge: la manera de subretjar qualche frase, manifestacions d'afecte, exteriorització d'emocions, el seu horari, la seva vida d'oració, algunes anècdotes.

—Parlar de la persona del Papa, és a dir, de Joan Pau II no ho trobo massa fàcil per a mi. No el conec prou. Sí, però, me pens que puc dir el que ja he escrit en un altre lloc. El vaig veure home d'una personalitat extraordinària, un home lliure, convençut, tot de Déu. Per tant, quan ha de dir una cosa, la diu sense embuts i subretja la idea que precisa. Viu profundament i la seva oració és llarga. Més que anècdotes, preferesc fer constar una vivència meua: el goig que vaig tenir de dinar en la intimitat amb ell el dia de la visita a València. El vaig veure cansat ja, però en la conversa t'adones del seu esperit viu i atent, sobretot en la mirada penetrant i sagaç dels seus ulls. Un moment important en el transcurs de la

seva Visita era també el descans: el sobec d'havent dinat; una estona de repòs que va fer cada dia, segons la prescripció que té del seu metge. I que ben bé se'l mereixia.

7.— Una paraula, ara per les famílies amb fills en aquest Col·legi de la Consolació, en relació amb el viatge del Papa?

—Sí; com a final d'aquestes meves paraules, em vull dirigir especialment als pares dels alumnes d'aquest col·legi de Ciutadella. Primer per dir-los que en les paraules que va dir-nos el Papa en aquesta seva Visita a Espanya hi vagin a cercar l'aliment per a la seva vida espiritual i la dels seus fills. Després, que, tal com va marcar i remarcar molt el Papa, sàpi-guen viure cristianament, formant part del poble de Déu, participant en totes aquelles activitats pastorals de l'Església que aquí a l'illa duu a terme la nostra diòcesi, en una pastoral de conjunt.

5. DECRET SOBRE REESTRUCTURACIÓ DE CÀRITAS

Un dels aspectes a reflexionar i revisar en la tasca que hem emprès, és també el del servei de la caritat, concretat d'una manera especial en l'organisme oficial de l'Església que és CÀRITAS.

Durant prou de temps he anat tractant aquest assumpte amb les persones que dirigien aquesta obra i amb d'altres interessades a fer-hi feina. A finals de l'any passat, precisament el diumenge dia 5 de desembre, el President del Consell Regional de la Càritas catalano-balear, Mn. Ricard Cabré, va dirigir-nos una jornada sobre la missió de Càritas, avui, per a promoure la reestructuració necessària de la nostra Càritas.

Després de les consultes pertinents, ha semblant oportú i convenient de determinar el canvi de tots els components de la Càritas diocesana i també de reajustar les Càritas interparroquials de Ciutadella i Maó.

Per açò, per mitjà d'aquest decret, determinam que cessin tots els components de Càritas diocesana i Càritas interparroquial de Maó. Nomenam el Sr. Joan Francesc Huguet Cardona, rector de St. Francesc de Maó, com a Delegat episcopal interí de Càritas diocesana i Càritas interparroquial de Maó per què, segons les normes que li hem donat, procedeixi a la nova formació i estructuració de la Càritas Diocesana i la Interparroquial de Maó.

Pel que fa referència a la Càritas interparroquial de Ciutadella, el seu Consiliari Sr. Llorenç Olives Galmés disposarà sobre la renovació i estructuració de la Junta de la dita Càritas, d'acord amb l'orientació donada.

Esperam que tot serà pel millor fruit que desitjam en bé de la nostra diòcesi i que siguin moltes les persones que, d'una manera o altra, facin feina en aquest camp tan important del servei als germans.

Donat a Ciutadella de Menorca, a 14 de gener del 1983.

† Antoni, bisbe

SES CATEQUESIS DEL BISBE

6. ELS MÍSSILS MX DE MR. REAGAN

(12-12-82)

Estam en temps d'Advent, preparació de la festa de Nadal. Arribarà —o ho commemorarem— Jesús, el Salvador, i també, segons el títol que li dóna el profeta Isaïes, el Príncep de la pau, qui ve a la terra a predicar la vinguda d'un Regne de justícia, de pau i de llibertat.

I només es parla de guerra. O, si més no, de preparar-la i estar a punt per quan convingui. Per açò, augmenten cada dia les armes i en surten de noves, fins als míssils MX d'U.S.A., aquests dies tan criticats per tota casta de gent.

Per què no preparam la pau? Sembla que els esforços de les grans potències volen anar per aquest camí. Però, sembla que preparen la pau segons l'antic lema: "Si vols la pau, prepara la guerra". I no és aquest el camí.

El profeta Isaïes anunciava fa segles el camí de la pau: "Cap nació no empunyarà l'espasa contra una altra, ni s'entrenaran mai més a fer la guerra. Forjaran relles de les seves espases, i falçs de les seves llances". Igualment el Concili: "S'ha de declarar de nou que la carrera d'armaments és una plaga gravíssima de la humanitat i perjudica als pobres de manera intolerable. S'ha de témer seriosament que, si perdura, engendri tots els estralls funests els mitjans dels quals ja prepara".

I el Secretari General de les Nacions Unides ho deia també, en termes d'avui: "Pel preu de dos dels darrers models de bombarders estratègics, devora 200 milions de dòlars (uns 24.000.000.000 de ptes.) es podria finançar una campanya mundial per acabar amb l'analfabetisme. La meitat de l'1 per cent de les despeses militars del món permetrien de finançar gran part de la maquinària agrícola que necessiten els països de baixos recursos per ser autònoms en alimentació, a finals d'aquesta dècada. Dintre de poc, es tracti d'armes nuclears o clàssiques, la carrera d'armaments representarà una abdicació de la nostra responsabilitat a favor del benestar humà, una perversió de la creativitat i una ofensa a la dignitat de l'home".

Pau a la terra! Prou carrera d'armaments! És urgent pel nostre temps un diàleg per a la pau entre tots els homes de bona voluntat. Serà una utopia dir i demanar açò?

Que Jesús, Príncep de la Pau, ens faci a tots instruments de pau. I demanem-li que s'aturin les violències que dominen avui a tantes parts del nostre món.

7. LA LOTERIA DE NADAL

(19-12-82)

Qui hi ha que no hagi comprat mai un nombre o un dècim o una participació de la loteria de Nadal? Sí que sabem que són més pocs i ben comptats els qui hi han tret o els ha tocat un premi substanciós. I molts d'altres, un any o altre, s'hauran hagut d'acontentar amb açò que en diuen la "pedrea".

És ben clàssica i ja tradició de les festes de Nadal aquesta loteria. Supòs que fa anys i panys del seu origen i començament. I que des de llavors ha donat i duit alegria i disgusts a dojo. Són molts els qui hi participen i pocs els qui ne surten premiats. I açò me recorda la frase evangèlica: "Molts els cridats i pocs els escollits".

Perquè la nostra vida també és una loteria. Cadascú hi juga el seu nombre i, també, amb sort diversa. L'experiència ho demostra palpablement. Per a uns, sembla que tot els va bé; sempre juguen amb sort i se surten de totes, i tenen camins oberts per tot lo que desitgen. Per a altres, tot va al revés; sembla que tot el que toquen va per mal camí: negocis arruïnats, no troben feina, disgusts al matrimoni o a la família... i tants i tants d'exemples com es podrien posar.

Però, reflexionant sobre lo que vaig escrivint, m'assalta el dubte: Voleu dir que la nostra vida és una loteria? Que hi ha una fatalitat, un destí que a uns els fa feliços i a d'altres no? Que toca a qui toca i res més?

La nostra vida no és un joc d'atzar. No ens la podem jugar als daus. Hi ha la intel·ligència i la voluntat de l'home. La dignitat de la persona humana no sofreix ni tolera els mecanismes estrictes i subjugants d'un fat o destí ineludible. L'home no és un robot. L'home és lliure.

Hi ha també la Providència de Déu, el nostre Pare. Depenem d'ella, és cert, però ens respecta la nostra llibertat. Un misteri insondable ha relacionat sempre la Providència de Déu, la nostra llibertat i el mal i el bé. Però la nostra llibertat no queda coartada per la Providència divina, que tot ho disposa pel nostre bé. L'home és capaç de convertir-se. I açò no és qüestió de loteries ni de daus.

8. DIÀLEG PER LA PAU

(2-1-1983)

Ja fa 16 anys que l'Església celebra la "Jornada de la Pau", el primer dia de l'any, 1 de gener. Des de llavors, el Papa ha enviat a tot el món el seu missatge per a la celebració d'aquest dia, sempre segons un lema escollit per concretar i fixar la idea principal que hi vol expressar.

Per aquest any de 1983 l'eslògan és "El diàleg per la pau, una urgència pel nostre temps".

A la nostra diòcesi, concretament a Ciutadella, fa anys també que, d'una manera prou extraordinària, celebrem aquesta Jornada, duita a terme pel Secretariat de Joves cristians. Convé, idò, que avui digui qualque cosa sobre aquesta jornada. Però, trob que seran molt més autoritzades que les meves, les paraules que el Papa Joan Pau II ha escrit en el seu missatge, al final del qual es dirigeix als feels cristians, dient-los els motius particulars que tenen "per recollir el desafiament al diàleg per la pau". Escriu açò:

"Ara vos exhort especialment a vosaltres, cristians, a prendre part, la que vos toca, en aquest diàleg, d'acord amb les responsabilitats que hi teniu, per prosseguir-lo amb la peculiaritat d'acollida, de franquesa i de justícia que exigeix la caritat de Crist, per fer-lo amb la tenacitat i l'esperança que permet la fe. Coneixeu també la necessitat de la conversió i de l'oració, perquè l'obstacle per excel·lència per a la instauració de la justícia i de la pau es troba dins del cor de l'home, en el pecat, tal com va ocórrer en el cor de Caín, en no voler el diàleg amb el seu germà Abel. Jesús ens ha ensenyat la manera d'escoltar, de compartir, de fer pels altres lo que un vol per si mateix, d'arreglar les diferències mentres es camina junts, y de perdonar. Sobretot, per la seva mort i resurrecció ha vingut a alliberar-nos del pecat, a donar-nos la pau, a derrocar el mur que separa els pobles.

Aquest és el motiu pel qual l'Església prega sens parar a Déu perquè concedesqui als homes el do de la seva pau. Els homes no estan destinats a no entendre's, ni a estar dividits com a Babel. A Jerusalem, el

dia de Pentecostès, l'Esperit Sant va fer trobar-se als primers deixebles del Senyor, per damunt de la diversitat de llengües, i els va mostrar el camí vertader de la pau en la fraternitat. L'Església continua essent testimoni d'aquesta gran esperança.

Tant de bo que els cristians puguin ser sempre més conscients de la seva vocació de ser, contra tot obstacle, els humils guardians de la pau, que en la nit de Nadal, Déu ha confiat als homes”.

Siguem, idò, tots portadors de la Pau!

9. UN CULTE PASSAT DE MODA

(9-1-1983)

En l'ambient de totes aquestes festes que acabam de celebrar, la paraula PAU deu haver estat una de les més pronunciades. Per Nadal, demanàvem pau a la terra als homes que estima el Senyor. Per la festa de primer d'any, tots ens desitjàvem un bon any, ple de pau i de tranquil·litat. I als Reis també els demanàvem aquesta pau per a tot el món.

Açò ho duu, gràcies a Déu, el desig que tots tenim i les ganes que manifestam de fer enfora les guerres i tots els conflictes bèl·lics que veim que, a pesar de tot, es van prodigant aquí i allà del mapa universal. Certament, hem de constatar que van prenint peu cada dia més les accions a favor de la pau vertadera. Una pau que ha de venir pel diàleg constructiu i seriós entre uns i altres. Un diàleg que és possible i que és condició essencial per a la pau. Així ho deia el Papa Joan Pau en el missatge que va dirigir a tot el món, en la jornada de la pau que celebràvem el dia de Cap d'any.

Però encara hi ha obstacles que impedeixen cercar i obtenir la pau. El títol que he posat a aquest meu escrit l'he tret precisament d'un dels punts més importants d'aquest missatge del Papa, quan ralla de les dificultats per obtenir la pau, per tenir el diàleg necessari per caminar cap a la pau.

El Papa assenyala, d'una manera diàfana, allò que endureix o impedeix els processos normals del diàleg. Després d'indicar algunes actituds contràries al diàleg, com són ara la voluntat apriorística de no voler concedir res a la part oposada, o bé de voler-se convertir un mateix en la mesura i la mida de tota justícia, escriu textualment açò: “A vegades, el desig de poder dels dirigents coincideix amb una concepció ultrancista i passada de moda de la sobirania i la seguretat de l'Estat. Aquest, llavors, corre el perill de convertir-se en objecte d'un culte, que podríem anomenar indiscutible, per a justificar les empreses més discutibles. Orquestrat pels poderosos mitjans de què disposa la propaganda, tal culte —que

no s'ha de confondre amb el patriotisme ben entès— pot inhibir el sentit crític i moral, fins i tot dels ciutadans més sensats, i empènyer a la guerra”.

Convé, idò, remarcar aquest obstacle de l'absolutista sobirania i seguretat de l'Estat. Perquè el principi, el subjecte i el fi de totes les institucions socials és i ha d'ésser la persona humana. Perquè l'ordre social i el seu progressiu desenvolupament, han de subordinar-se en tot moment al bé de la persona, ja que l'ordre real ha de sotmetre's a l'ordre personal i no al contrari. L'Estat ha estat fet per a la persona humana i no al revés. L'Estat és servidor dels seus ciutadans i mai no ha de constituir-se com a norma suprema per damunt dels drets personals. Per açò, la seva finalitat és el bé comú.

Aquestes consideracions, a nivell internacional, impliquen i volen una actitud, no solament de mera denúncia de la carrera armamentista. Han d'anar més enllà. S'ha de cercar i crear un ordre internacional més just, un consens sobre una repartició més equitativa dels béns, dels serveis, de l'educació amb una decidida voluntat d'encaminar-los cap al bé comú.

Tant de bo, com diu el Papa, tots els homes de bona voluntat facin tot el possible per evitar la guerra i comprometre's, amb una gran convicció, en el camí de la pau per a tot el món.

10. QUATRE TOCS: ORGANITZACIÓ (I)

(16-1-1983)

Demà és la festa del nostre patró, Sant Antoni, abat. Com és tradició, a Ciutadella, després de la concelebració eucarística a la Catedral, sortirem en gran manifestació per fer els tres tocs, commemorant la gesta de les hosts del rei Alfons. Aquella bona gent va donar tres tocs i es van obrir les portes. Van entrar el rei i el seu exèrcit i, amb ells, també un canvi d'estructures de tot ordre que, en la llargada d'aquests centenars d'anys transcorreguts, encara es va aguantant més o manco, amb els vaivens històrics, temporals i polítics corresponents.

La vida, de tant en tant, ne dóna de tocs. I és una frase del nostre Mestre: “Tocau i se vos obrirà”. Sembla que ara també, als cristians, a l'Església, ens convindria qualche toc per obrir-nos, com les portes de Ciutadella, a noves perspectives de conjunt.

Ens aniria bé un primer toc d'organització.

Perquè hom constata l'entrada a un nou període que, per circumstàncies de tota casta, ha duit a desil·lusions i incerteses. El comandament de la comunitat s'ha fet més difícil; i no per manca, potser, de vitalitat i d'esperit de superació, sinó més tost per no tenir uns camins adequats i adaptats a la nova situació provocada. Ens trobam en un ambient que es va diferenciant del que fins ara havíem conegut i estudiat, i ens manquen l'estructura i el mètode per donar-li el contingut precís.

Tenim problemes i situacions de vida que ara ja no podem resoldre amb les mateixes i idèntiques solucions o respostes del passat. Crec que l'Església no es pot entossudir a presentar sempre el mateix context i la mateixa mesura, quan el canvi i les perspectives del nostre món van per camins diferenciats i s'obren cap a noves prospectives. Hem de situar-nos en un punt de mira més precís i contundent. No n'hi ha prou de fer exclamacions i lamentacions jereminianes, a lo que estam tan acostumats. Una acció, pensada, estudiada i constatada, ha d'obrir-nos a nous horitzons per trobar la paraula a dir, el gest a realitzar, sobretot de cara ja als joves i a les generacions que pugen.

Pel dia 25 d'aquest mes de gener està anunciada la promulgació del nou Codi de dret canònic, que és la legislació de l'Església, una estructura bàsica per a la seva organització com a comunitat eclesial. Hem d'esperar que sigui un context i una mesura aptes pels moments actuals i pels venidors, per a una vivència de cada vegada millor de l'evangeli de Jesucrist.

Tota organització, tota estructura és un mitjà i s'ha d'emprar, i de canviar, segons les necessitats i les realitats que encercla. Certament. Però és convenient tenir-la. Perquè els franctiradors avui dia encara ofenen.

11. QUATRE TOCS: CATEQUITZACIÓ (II)

(23-1-1983)

El segon toc que ens convé és el de la catequització. O, dient-ho més en general, el de l'educació de la fe. Ja sé que fa estona que aquest toc de la catequització ha obert portes, i no puc estar-me de dir que molts i molts de bons feels de Menorca han entrat per elles per exercir aquest ministeri de l'Església.

Però, hem d'insistir en aquesta educació de la fe. I molt més ara.

Mirem bé el panorama que tenim al davant. La nostra societat pluralista admet i comporta un conjunt d'idelogies i maneres de fer de

tota casta. Els mitjans de comunicació social, amb l'empremta que sempre deixen, tenen de cada vegada més, una influència decisiva, de tal manera que trob que es pot dir: "Diga'm què llegeixes, què escoltes i què veus, i et diré qui ets". I hom constata que, en aquests mitjans, hi ha cosa que fa mal: s'escriu i es diu cada cosa... Si hem d'admetre la llibertat d'expressió ben entesa, crec que també tenim dret a exigir que no s'ofengui ni es faci burla de les nostres conviccions.

I per acabar de perfilar tot aquest panorama ens adonam que també a dins de la nostra mateixa Església tenim problemes i dificultats que fan borinar la fe de més d'un. Com si haguéssim perdut la brúixola i no sabéssim on anam. Com si, en el moment de crisi que estam passant, fos millor i més segur criticar-ho tot, despreocupar-se de la feina que tenim obligació de fer i seguir camins que no duen enlloc.

Necessitam el toc ben fort de l'educació de la nostra fe. Perquè l'Església té necessitat de cristians adults en la fe. Idò, de cristians que coneguin i visquin a fons la seva fe. És tota l'Església la interpellada per aquesta educació. Edificar l'Església, transmetre la fe als altres, també és sobre donar resposta als interrogants que es plantegen sempre, i des de la visió total d'una fe viva que sap ajudar, acollir, perdonar, comprendre, i, sobretot, sofrir i aguantar les dificultats de tot ordre que sempre hi haurà.

El cristià ha de viure de l'esperança. Perquè sap que qui condueix l'Església és l'Esperit del Senyor. En les nostres comunitats és on trobarem aquesta esperança i aquesta força per viure la nostra fe. El desànim corromp l'esperança i és una mostra de la falta de fe. La maduresa d'un cristià adult es demostra en el moment de les dificultats i de les crisis.

Escoltau, idò, aquest toc i obriu les portes a l'Esperit. La nostra corresponsabilitat ens exigeix col.laboració i entrega total, sense ferir ningú ni escapar-se de la feina.

12. QUATRE TOCS: EVANGELITZACIÓ (III)

(30-1-1983)

L'evangelització és el tercer toc. I va bé de donar-lo avui, en aquest diumenge missional de la Santa Infància. És un toc que obre portes insospitades. És el darrer toc que Jesús va donar als seus apòstols, abans de pujar-se'n al cel: "Anau, idò, convertiu tots els pobles". "Els se n'anaren a predicar a tot arreu".

L'Església, continuadora de la missió de Jesucrist, ha anat predi-

cant la seva bona nova d'un cap a l'altre de la terra. Ha optat per a l'evangelització com a primera tasca seva. Dic ha optat i potser no ho hauria d'afirmar així. Perquè la nostra Església és, de sí, essencialment missionera i evangelitzadora. És deure de tots els cristians, des del moment del seu baptisme, quan entrem a formar part del poble de Déu.

La línia a seguir, per sobre de totes, és aquesta de predicar l'evangeli. Tots els cristians hem de fer aquest esforç per anunciar l'evangeli als homes del nostre temps, en l'esperança i també en la por i l'angoixa que els domina. Evangelitzar, com explicava Pau VI, significa "dur la bona nova a tots els ambients de la humanitat i, amb el seu impacte, transformar des de dins i renovar la humanitat mateixa". I ho concretava així: "no es tracta solament de predicar l'evangeli en zones geogràfiques cada vegada més vastes o poblacions cada vegada més nombroses, sinó d'aconseguir i transformar amb la força de l'evangeli els criteris de judici i els valors determinants, els centres d'interès, les línies de pensament, les fonts inspiradores i els models de vida de la humanitat que estan en contrast amb la paraula de Déu i amb el disseny de salvació".

Reunits en nom de Jesús, hem d'anar formant les nostres comunitats alhora evangelitzadores i evangelitzades. Hem d'ajudar a fer més apta la nostra Església per anunciar a tota la humanitat l'evangeli i a inserir-lo al cor de l'home amb convicció, amb llibertat d'esperit i amb eficàcia.

El toc contundent d'avui és preguntar-nos si, per la nostra part, feim més apta cada dia l'evangelització; si, units a Crist i a la seva Església, posam el nostre esforç per a aquesta feina, per servir l'evangeli i transmetre'l amb tota fidelitat. Ens hi urgeix la responsabilitat i el compromís que tots hi tenim. L'amor a Déu i als germans ens animarà a ser servidors de la veritat i testimonis autèntics de Crist i del seu evangeli.

13. QUATRE TOCS: ORACIÓ I CONVERSIÓ (IV)

(6-2-1983)

El toc d'avui, final dels quatre, ve doblat: oració i conversió. Potser li hauria tocat de ser el primer. Certament és un toc de sempre, des dels inicis de la predicació cristiana. "Aquells dies, ens diu l'evangelista Mateu, es va presentar Joan Baptista, predicant al desert de Judea: convertiu-vos, deia, que el Regne del cel és al devora". I, quan Jesús inicia la seva predicació, el mateix evangelista expressa açò: "Des de llavors, Jesús va començar a predicar i a dir: convertiu-vos que el Regne del cel és a prop".

Estam a punt de començar, ara, el temps de Quaresma i, durant ell, se'ns repetirà sovint aquesta mateixa expressió per estimular-nos a intentar un esforç de conversió, una oració més intensa i una comunicació fraternal de béns amb els més pobres.

He dit que aquest toc de l'oració i la conversió era un toc de sempre, un toc insistent. I també és un toc difícil que pugui obrir portes i facilitar entrades. Estam al nucli del cor de l'home, de la seva personalitat i véncer-se a un mateix és més costós que cap altra cosa.

Però ens hem de convèncer i sebre que al regne anunciat per Jesús només s'hi pot entrar per la conversió. I la conversió és l'íntima i total transformació i renovació de tot l'home, de tot el seu sentir, jutjar i disposar, que es fa a la llum de la santedat i caritat de Déu, que se'ns ha manifestat i comunicat per i en Jesucrist. Per açò, convertir-se interiorment és una resposta feal de l'home a l'amor generós de Déu. Déu sempre està al fons de tot açò. Hem de tornar sempre a ell, de tot cor. I per mitjà de Crist, qui és el qui ens reconcilia amb el Pare.

La nostra actitud personal, i també la col·lectiva de tota l'Església, és la de col·laborar a la conversió amb la caritat, l'exemple i la pregària. I ara potser ho feim poc de pregar. Potser no es creu, com es deuria, en l'eficàcia i la força de l'oració, d'aquest contacte personal i íntim amb el nostre Pare del cel.

Hem de donar cada dia aquest toc de l'oració per atracar-nos a Déu. Girar-nos, convertir-nos cap a Ell. O és que tenim una fe tan minsa que no som capaços de viure-la intensament i generosament? Enmig de tot el renou del nostre món hi sabem present Jesús. Enmig de la vida de cada dia hem de donar testimoni de la nostra veritat. Malgrat tot, Ell continua esperant-nos com aquell bon Pare del fill pròdig de l'evangeli.

DE VICARIA GENERAL

CARTA SOBRE SERVEIS D'A.M.U.R.

Ciutadella, 26 de Novembre de 1982.

Benvolgut Sr.

El president de l'Associació A.M.U.R. (Alcohólicos Menorquines Unidos Rehabilitados) D. Antoni Franco Román m'ha fet sebre que hi ha un servei del psiquiatra D. Eduard Martínez que visita a Ciutadella els dijous de 17 a 19 hores a l'Hospital, telf. 38.14.19 i els dimecres a les mateixes hores a Sanitat a Maó, telf. 36.03.11.

Aquest servei és per atendre els afectats de toxicomanies (Alcohòlics, drogadictes, etc.).

També em facilita les següents adreces:

VALÈNCIA

Asociación Valenciana de Información y Ayuda al Toxicómano (AVIAT)

Avenida del Puerto, 217 (València)

DIRECTOR: D. Germán Gómez — Telf. 96-3230680

Centre molt relacionat amb "El Patriarca" de Benigamín (València)

Asociación Madrileña de Ayuda al Toxicómano (AMAT)

C. Ríos Rosas, 36, 3o. dcha. Telf. 91-4412277.

DIRECTOR o PRESIDENT: D. Diego Cruz

Asociación de Padres de Familia de Ayuda al Toxicómano (ASSOCIAT)

C. Villaroel, 81 — Telf. 93-2545558

BARCELONA

Com que és fàcil que els capellans es trobin amb malalts o problemes d'aquest tipus va bé que ho coneguin i així poder fer saber l'existència d'aquest servei.

Afectuosament,

Rafael Ma. Oléo

CONSELL DE PRESBITERI

FULL INFORMATIU DE DESEMBRE 1982

Dia 22 de Desembre de 1982, a les 10,30 del matí, al Seminari Diocesà, s'ha reunit el Consell de Presbiteri amb l'assistència de tots els seus membres.

Comença la sessió amb la recitació de l'hora Menor i amb la lectura de l'Acta de la sessió anterior que és aprovada.

Passant, tot seguit, a l'ordre del dia proposat, el Consell dedica un temps a resoldre la qüestió del moderador-coordinador del Consell que, a l'hora que coordina les aportacions arxiprestals i el treball del Consell de Presbiteri, mira de dur endavant la revisió dels anys 80. A l'anterior reunió del Consell de Presbiteri es va acordar que assumís la funció de coordinador el Sr. Bisbe el qual cercaria la manera pràctica de dur-la endavant. El Sr. Bisbe, veient que es podrien donar diverses alternatives, ha volgut parlar-ne conjuntament amb tots els membres del Consell. Primer es presenta la possibilitat de desdoblar aquesta funció de la següent manera: un moderador a l'interior del Consell, i només per a les sessions per torn o sempre el mateix; i un coordinador de tot el treball. El Consell es determina per la conveniència de mantenir aquestes dues funcions en una mateixa persona; i, després, en quant a qui l'ha d'exercir, els consellers majoritàriament s'inclinen perquè reassumequi altra vegada la feina l'anterior coordinador. Aquest, per la seva part manifesta que veia millor i més adient que fos un altre, almanco fins acabar el curs, però que, posat que el parer majoritari és contrari, se sotmet a la decisió del Consell i així s'acorda.

Seguidament són presentades als membres del Consell les aportacions arxiprestals al document presentat als preveres del Bisbat per la Comissió Diocesana del Clergat. Vistes i estudiades les aportacions el Consell encomana a l'actual president de l'esmentada Comissió que, tenint en compte les esmenes en faci una redacció ja més definitiva per a ser presentada a tots els preveres i a l'ulterior promulgació pel Sr. Bisbe.

Pel que fa als assessors per al Full Dominical, l'arxiprestat de Maó no n'ha elegit cap al·legant que els actuals membres de l'equip del Full ja ho són d'aquest arxiprestat, com també ho és l'actual Delegat diocesà

de Mitjans de Comunicació; al de Ciutadella s'elegí a Mn. Miquel Anglada Gelabert i al d'Alaior a Mn. Josep Sastre Portella.

El Sr. Bisbe ha rebut (el plaç era fins el 20 de Desembre) les aportacions dels rectors a l'avant-projecte de Directori Sagramental preparat per la Comissió Diocesana de Litúrgia. Als rectors que, pel que sigui, no han presentat les seves aportacions se'ls demanarà que ho facin tot d'una per tal que un membre de la Comissió de Litúrgia i un del Consell de Presbiteri puguin recollir i ordenar totes les esmenes per després poder fer arribar ambdues coses, document i esmenes a tota la clerecia, als religiosos/ses i a seglars amb el prec que hi facin també les seves aportacions.

Segons l'acord de la sessió anterior, el Sr. Bisbe comunica als membres del Consell que ell ha parlat ja amb uns quants delegats de Comissions i organismes diocesans i alguns d'ells ja tenen possibles materials per a ser estudiats i revisats i d'altres ho estan preparant.

Durant l'estiu (el mes de Juny) es va fer un primer pas d'una enquesta nacional sobre el compliment del precepte dominical fent un recompte del nombre de persones que participen a l'Eucaristia dominical especificant-ne si són homes o dones. Davant la possibilitat de que ben prest se'ns demani de fer un segon pas, el Consell creu convenient de no fer-lo perquè per la poca o nul·la incidència que pugui tenir l'aportació del nostre Bisbat dins d'uns percentatges nacionals no compensa ni l'esforç ni les despeses. Altra cosa seria si es tractava de posar al dia o actualitzar l'estudi socio-religiós de Menorca fet l'any 69 per ISPA.

Acaba la sessió amb la convocatòria de tots els membres del Consell per a la propera que seria, s.D.v., dia 2 de Febrer de 1983, a les 10,30 del matí, al Seminari Diocesà.

Ordre del dia per a les reunions arxiprestals.

- 1.— Presentació del document sobre la Comissió Diocesana del Clergat, abans de la seva promulgació (es dóna la possibilitat de fer-hi alguna petita aportació).
- 2.— Esmenes al projecte de Directori sagramental preparat per la Comissió Diocesana de Litúrgia.

Ciutadella de Menorca, 22 de Desembre de 1982.

SECRETARIA GENERAL

NOMENAMENTS

Després de les eleccions fetes a cada arxiprestat, el Sr. Bisbe ha nomenat assessors del Full dominical:

per l'arxiprestat de Ciutadella, el Sr. Miquel Anglada Gelabert

per l'arxiprestat d'Alaior, el Sr. Josep Sastre Portella

Per l'arxiprestat de Maó, actuarà el Delegat de Mitjans de Comunicació Social, Sr. Vicente Macián Cólera.

Amb data del 13 de gener, el Sr. Bisbe ha nomenat Delegat episcopal interí per a la Càritas interparroquial de Maó i per la Càritas diocesana, al Sr. Joan Francesc Huguet Cardona, rector de St. Francesc, de Maó.

També, amb data del dia 16 de gener del present any, el Sr. Bisbe ha nomenat el matrimoni Pere Melis-Maria Nebot, com a encarregats del Secretariat de la Família, per dur a terme la preparació del seu projecte i de l'equip diocesà dirigent.

Ordenació d'un diaca.

El dia 9 de gener de 1983, a les 7 del vespre, el Sr. Bisbe va conferir l'orde del diaconat al seminarista de Ciutadella, Sr. Antoni Fullana Marqués. La cerimònia va tenir lloc a l'església parroquial de Sant Francesc, amb l'assistència d'un bon grup de capellans, i també de feels que va seguir la celebració amb pregària atenta i afectuosa.

PREVENCIONES PARA EL AÑO 1983

Mes de Enero.

Día 1, Solemnidad de Santa María, Madre de Dios, Jornada Mundial de la Paz.

Día 6, Solemnidad de la Epifanía del Señor, Jornada "pro Catequistas Misioneros", con colecta.

Día 17, Solemnidad de San Antonio, Abad, Patrón principal de Menorca, Misa diocesana concelebrada en la Santa Iglesia Catedral, presidida por el Rdm. Prelado.

Días 18-25, Octavario por la Unidad de las Iglesias o Semana Mundial de oraciones por la Unidad Cristiana. Día 23, "Día del Oriente Cristiano".

Día 30, último domingo de Enero, "Día de la Obra Misional Pontificia de la Santa Infancia", dispuesta por Pío XII, con colecta.

Mes de Febrero.

Día 2, Solemnidad de la Santísima Virgen María en la Presentación del Señor, Titular de la Santa Iglesia Catedral.

Días 11-13, Viernes-Domingo de la segunda semana, Campaña contra el Hambre, con colecta.

Día 16, Miércoles de Ceniza, comienzo de la Cuaresma, día de ayuno y abstinencia. Los viernes de Cuaresma son días de abstinencia; el Viernes Santo, de ayuno y abstinencia.

Mes de Marzo.

Día 6, primer domingo de mes, "Día Nacional de las Vocaciones Hispano-Americanas", con colecta.

Día 17, en la Santa Iglesia Catedral, Misa con motivo del XVI Aniversario del fallecimiento del Rdm. Señor Don Bartolomé Pascual Marroig, Obispo de Menorca (+17 Marzo 1967).

Día 19, Solemnidad de San José, "Día del Seminario", con colecta.

Día 25, Solemnidad de la Anunciación del Señor, rezo del Angelus en las Parroquias.

Día 30, Miércoles Santo, Consagración de los Santos Oleos.

Día 31, Jueves Santo, "Día del Amor Fraternal", sin colecta.

Días 31 Marzo-1 Abril, Jueves y Viernes Santos, colecta en favor de los Santos Lugares.

Mes de Abril.

Día 2, Sábado Santo, Vigilia Pascual.

Día 3, Domingo de Pascua de Resurrección, colecta para el Obolo de San Pedro o Dinero de San Pedro.

Día 10, II Domingo de Pascua, "Día de la Iglesia Perseguida", con colecta.

Día 24, IV Domingo de Pascua, "Día Mundial de Preces por las Vocaciones", sin colecta.

Mes de Mayo.

Ejercicio del Mes de María.

Día 1, Domingo I de Mayo, "Jornada Mundial del Clero Indígena", con colecta.

Día 8, Solemnidad de la Virgen de Monte Toro, Patrona de Menorca, Bendición Pontifical de los campos de Menorca desde Monte Toro.

Día 15, Solemnidad de la Ascensión del Señor, "Día Mundial de los Medios de Comunicación Social", con colecta.

Día 22, Solemnidad de Pentecostés, "Jornada Mundial de los Enfermos, por el Papa y las Misiones". "Día Nacional de Acción Católica", con colecta.

Día 24, Solemnidad de María Auxiliadora, Patrona de Ciudadela.

Día 29, Solemnidad de la Santísima Trinidad.

Mutualidad del Clero. Aplicación de Sufragios.

Es obligación de los socios "aplicar cada año dos Misas por los mutualistas fallecidos" (Art. 3o., h, del nuevo Reglamento). No es necesario que se apliquen en el mes de Mayo como anteriormente.

Mes de Junio.

Mes dedicado al Sagrado Corazón de Jesús.

Día 2, Solemnidad del Santísimo Cuerpo y Sangre de Cristo, "Día Nacional de Caridad", con colecta.

Día 10, Solemnidad del Sagrado Corazón de Jesús. Acto de Reparación y Letanías del Sagrado Corazón de Jesús ante el Santísimo (Véase el Boletín del Obispado de 1955, núm. 7, página 67).

Día 13, San Antonio de Padua, fiesta onomástica del Rdm. Prelado.

Día 29, Solemnidad de los Apóstoles San Pedro y San Pablo. No es fiesta de precepto.

Mes de Julio.

Día 25, Solemnidad de Santiago, Apóstol, Patrón de España, Día pro Orantibus en favor de las Monjas de Clausura, con colecta.

Mes de Agosto.

Día 15, Solemnidad de la Asunción de la Virgen María. Fiesta de precepto.

Mes de Septiembre.

Día 8, Fiesta de Nuestra Señora de Gracia, Patrona de Mahón.

Mes de Octubre.

Ejercicio del Mes del Santo Rosario.

Día 23, penúltimo domingo del mes, Domingo Mundial de la Propagación de la Fe, con colecta.

Día 30, con motivo del Aniversario del comienzo del ministerio de Juan Pablo II como Supremo Pastor de la Iglesia (22-10-1978), "Día del Papa", con colecta.

Mes de Noviembre.

Ejercicio del Mes o Novena de Animas.

Día 1, Solemnidad de Todos los Santos.

Día 5, VI Aniversario de la Ordenación Episcopal del Rdm. Prelado y de la toma de posesión de la Diócesis (5-11-1977).

Día 13, 33 Domingo del Tiempo ordinario, "Día de las Migraciones", con colecta.

Día 20, Solemnidad de Jesucristo Rey del Universo, Acto de Consagración del Género Humano a Jesucristo Rey y Letanías del Sagrado Corazón de Jesús (Véase el Boletín del Obispado de 1959, núm. 9, página 133). Día de la Catequesis, con colecta, cuyo importe se destina totalmente a la propia Parroquia.

Mes de Diciembre.

Día 3, San Francisco Javier, "Día de las Vocaciones Misioneras y Jornada Sacerdotal de Misiones".

Día 8, Solemnidad de la Inmaculada Concepción de la Virgen María.

Día 25, Solemnidad de la Natividad del Señor.

Día 26, Fiesta de San Esteban, Protomártir, Patrón secundario de Menorca.

Día 30, Fiesta de la Sagrada Familia.

CÀRITAS DIOCESANA

JORNADA SOBRE "LA MISSIÓ DE LA CÀRITAS, AVUI"

El dia 5 del passat mes de desembre de 1983, va tenir lloc al Santuari del Toro una jornada sobre "la missió de Càritas, avui". La va dirigir Mn. Ricard Cabré, capellà de Tarragona, i President del Consell Regional de la Càritas catalano-balear. Es va començar a les 10 del matí. El Sr. Bisbe, a les 11, va concelebrar l'Eucaristia i després es va continuar la jornada que vegé la seva conclusió a les 6 del capvespre, prenent ja qualque acord per posar en marxa una reestructuració de les nostres Càritas.

A continuació, copiam l'esquema de la primera xerrada i també, en síntesi, el resultat de l'enquesta que s'havia proposat per veure i jutjar els principals problemes de tipus social que descobrim al nostre entorn de Menorca.

MISSIÓ DE LA CÀRITAS, AVUI

Paper fonamental de la Càritas.

1.— Sentir la responsabilitat i el compromís de fer avançar l'Església per camins de fraternitat. Això no es fa sol. Cal que hi hagi persones disposades a esmerçar temps, diners, humor i energies en aquesta tasca. Església en acció.

Els joves ho entenen perfectament. Cal llençar-los per aquests camins. Si alguna institució ha de lluitar seriosament per la pau, la solidaritat i la comprensió entre les persones i els pobles aquesta és l'Església. Per què esperem que ens ho donguin fet si aquesta és la nostra primera tasca.

2.— Descobrir tot un món de marginació i de sofriment silenciosos que hi ha al nostre redós per aportar-hi el nostre bàlsam. No diguem mai: "En aquest poble no hi ha problemes". Diguem més aviat: "no ens n'hem donat compte". Nens amb retràs escolar, vells indegudament atesos, joves o adults sense feina...

3.— Sentir-nos pobres amb els pobres. No mirar-los des de dalt. Lluitar al seu costat.

Què és i què no és Càritas.

1.— Càritas no vol ser expressió d'una **Església rica** que ajuda els pobres sinó d'una **Església pobre** que sofreix i lluita amb els pobres.

2.— Càritas no vol ser una **empresa de serveis socials** ben muntada sinó expressió d'una **comunitat viva** que estima.

3.— Càritas no vol ser **cosa d'uns quants** sinó **de tota la comunitat** cristiana en nom de la qual actuen els responsables.

4.— Càritas no ajuda els pobres **per aconseguir que es converteixin**. Som nosaltres qui ens hem de convertir.

5.— **L'objectiu de la Càritas no són només els pobres**, sinó tota l'Església. Ens preocupa més la misèria espiritual del qui té i no dóna que la pobresa material del qui no té i demana.

6.— L'objectiu de la Càritas no és **posar pegats** als greus problemes del nostre món, mantenint una situació injusta, sinó escatir les causes dels mals i estroncar-los en la mateixa font.

7.— La missió de la Càritas no és **donar com almoïna allò que es deu de justícia**, sinó lluitar perquè es reconeguin els drets i la dignitat de tots els homes i es tinguin en compte.

Funcions d'una Càritas organitzada.

1.— **Sensibilitzar** de cara als problemes i les possibilitats d'acció.

2.— **Estudiar** la realitat del problema amb profunditat: causes i conseqüències.

3.— **Informar** del que passa, i el que es fa en altres indrets.

4.— **Orientar**: assenyalar camins. Oferir pistes d'actuació...

5.— **Formar**: el respecte envers els altres. La comprensió. La responsabilitat, el compromís. El servei competent i desinteressat...

6.— **Empènyer**: desvetllar, encoratjar, fer sentir la urgència de la caritat.

7.— **Denunciar**: amb valentia i audàcia tot allò que vagi en contra de l'home.

8.— **Organitzar**: les coses no es fan soles. Planificar. Unificar esforços.

QÜESTIONARI PROPOSAT A LA JORNADA DE EL TORO

La pregunta d'aquest qüestionari era indicar quins problemes de tipus social es descobreixen al nostre entorn. Aquí només indicam els

problemes que van obtenir més vots entre les 30 contestacions rebudes, algunes de les quals eren d'una sola persona i, les més, de grups parroquials o d'altres. Aquests són els problemes més assenyalats entre els 35 que indicava el qüestionari:

- 1er. Avorriment i apatia per part dels joves.
- 2on. Poca formació dels pares sobre l'educació dels fills.
- 3er. Manca de formació cívica, política i religiosa.
- 4art. Poc interès pels problemes del poble o de la ciutat.
- 5è. Manca de responsabilitat entre els cristians.
- 6è. Alcohòlics. Drogadictes.
- 7è. Manca de perspectiva de futur professional pel jovent.
- 8è. Problemes de la tercera edat.

DELEGACIÓ DIOCESANA

DE MISSIONS

CAMPAÑA DEL DOMUND 1.982

PARROQUIAS E IGLESIAS

AÑOS

1.982 1.981

CIUDADELA

Catedral.....	138.562	132.172
S. Francisco.....	80.000	56.000
S. Esteban.....	32.823	36.268
S. Rafael.....	13.772	13.450
S. Antonio Ma. Claret.....		18.130
Santuario María Auxiliadora.....	44.000	43.000
S. Miguel.....	24.838	30.212
Santo Cristo.....	27.553	7.408
Santa Clara.....	5.675	12.522
S. Antonio Abad (Hospital).....	2.500	3.167
Hermanas Carmelitas.....	4.594	4.496
Sumas.....	374.317	356.825

MAHON

Santa María.....	139.381	128.958
Ntra. Sra. del Carmen.....	45.730	47.703
S. Francisco.....	88.425	95.263
La Concepción.....	81.911	58.434
Santa Eulalia.....	7.600	4.500
S. Antonio Abad.....	4.000	6.165
S. José.....	33.742	34.138
Ermita Ntra. Sra. de Gracia.....	7.226	4.446
Capilla Consolación.....	19.765	21.525
Capilla Residencia Sanitaria.....	17.442	21.324

Monasterio Concepcionistas	13.578	12.150
S. Cayetano (Llucmessanes)	5.429	4.491

Sumas	464.229	439.147
-------------	---------	---------

ALAYOR, Parroquia	113.000	86.000
VILLA-CARLOS, Parroquia	31.775	16.360
SAN LUIS, Parroquia	36.218	42.798
MERCADAL, Parroquia	68.216	65.469
MERCADAL, Monte-Toro	14.000	35.450
FERRERIAS, Parroquia	340.809	311.443
S. CRISTOBAL, Parroquia	51.800	60.200
S. CLEMENTE, Parroquia	47.600	13.000
FORNELLS, Parroquia		13.128

Suma resto Parroquias ..	703.418	643.848
--------------------------	---------	---------

TOTALES	1.541.964	1.439.820
---------------	-----------	-----------

OTRAS APORTACIONES

AÑOS

1.982	1.981
-------	-------

CIUDADELA

Guardería Hnas. Franciscanas	2.566	
Guardería Xipell	13.342	
Colegio Consolación	57.300	53.570
Donativo particular anónimo		25.000
Cuotas diversos coros misionales	61.334	

Sumas	134.542	78.570
-------------	---------	--------

MAHON

Colegio Virgen de Gracia	10.477	4.160
Colegio Virgen del Carmen	11.000	13.000
Colegio Inmaculado Corazón de María	37.100	63.800
Colegio San José	49.250	51.000
Colegio La Salle	16.500	5.387
Colegio Antoni-Juan	22.942	18.447
Colegio Primo de Rivera	8.000	4.737

Colegio Estación Naval	2.365	1.200
Colegio Academus	500	518
Guardería San Juan	4.000	3.500
Catequesis Sta. María y Consolación	7.000	12.000
Colegio Fontirroig	2.000	
Cofradía Sagrada Familia		300
Particulares anónimos	2.000	
	<hr/>	<hr/>
Sumas	173.134	178.049

ALAYOR

Colegio La Salle	15.000	
----------------------------	--------	--

COMISION DIOCESANA

Beneficio neto venta Lotería Navidad	65.200	58.775
--	--------	--------

SUMAS TOTALES	387.876	315.394
-------------------------	---------	---------

RESUMENES:

Aportaciones Parroquias e Iglesias	1.541.964	1.439.820
Otras aportaciones	387.876	315.394

TOTAL RECOGIDO	1.929.840	1.755.214
--------------------------	-----------	-----------

INFORMAÓ DIOCESANA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes de Novembre.

26.— Rep visites.

28.— Al capvespre, assisteix a l'església de St. Antoni, de Maó, a la reunió arxiprestal sobre pastoral de conjunt. Al finalitzar, visita el Sr. Rector de Sant Climent.

29.— És al Santuari de El Toro.

30.— Rep visites.

Mes de Desembre.

2.— Rep visites. Al capvespre, rep visites a Maó. Després, a les 8,30 concelebra l'eucaristia, al Seminari, amb motiu del dijous sacerdotal.

4.— A les 7 del capvespre celebra l'eucaristia a l'església del St. Crist, de Ciutadella, per les antigues alumnes del col·legi de Sa Plaça.

5.— Presideix el curset sobre Càritas, que dona Mn. Ricard Cabré, de Tarragona, a El Toro. Visita també allí un moment la reunió dels Caps de l'Escoltisme diocesà. Després, a les 8 del vespre, assisteix a la pregària, organitzada pel Secretariat de Joves cristians, a la parròquia d'Alaior.

6.— Al matí a Ciutadella, i al capvespre a Maó, es reuneix amb els capellans per una xerrada amb el Mn. Ricard Cabré, sobre Càritas.

7.— Rep visites.

8.— Concelebra, a migdia, la missa conventual a la Catedral, en la festa de la Immaculada. Al capvespre, presideix la pregària dels catequistes de l'arxiprestat de Maó, a l'església de les Monges Concepcionistes. Visita, després, un sacerdot.

9.— Rep visites.

10-11.— És a Madrid, amb motiu de participar a una reunió del Consell d'Economia de l'Episcopat espanyol.

12-18.— A Madrid, participa a la Conferència plenària de l'Episcopat espanyol.

20.— Visita un moment els seminaristes ciutadellencs que estudien a Sant Cugat del Vallés (Barna).

21.— Rep visites. Al capvespre, visita el Sr. Rector d'Alaior i després es trasllada a Maó per diverses reunions.

22.— Presideix el Consell de Presbiteri de desembre, al Seminari. Al capvespre, dóna el recés mensual als sacerdots de l'arxiprestat de Ciutadella.

23.— Rep visites.

24.— Rep visites. A la nit, presideix les Maitines i Missa del gall, a la Catedral.

25.— Concelebra l'eucaristia, a migdia, a Sta. Maria, de Maó. Visita després una malalta.

26.— A les 10 del matí, concelebra l'eucaristia a la parròquia de St. Esteve, de Ciutadella. Al capvespre, a ca seva, és obsequiat per dos grups cantadors amb cants de Nadal.

27.— Rep visites. Al capvespre, visita les Monges clarisses, de Ciutadella.

29.— Rep visites.

30.— Visita una família de Maó, i rep visites.

31.— Concelebra l'eucaristia final de la setmana de la Pau, a la parròquia de St. Francesc, de Ciutadella.

Mes de Gener de 1983.

1.— Al capvespre, assisteix a una conferència a Sant Miquel, de Ciutadella, sobre la setmana de la Pau.

2.— Concelebra l'eucaristia, a Sta. Eulàlia, de Maó. Després visita les monges concepcionistes, rep una visita i visita una malalta. Va a dinar, després, amb un grup de la parròquia d'Alaior.

3.— Reunió-dinar amb els capellans, a St. Llorens de Binixems. Després, visita un sacerdot a Alaior.

4.— És a El Toro, on té una sessió de treball sobre la pastoral sacramental.

5.— Rep visites. Accepta, a la capella de cal Bisbe, els juraments del seminarista que vol ordenar-se de diaca.

6.— Concelebra l'eucaristia a la parròquia de Sant Lluís.

7.— Reunió, a Maó, sobre el Full dominical de la diòcesi.

8.— Rep visites.

9.— Al capvespre, a les 7, concelebra l'eucaristia d'ordenació d'un diaca, a la parròquia de Sant Francesc, de Ciutadella.

10.— Reunió, al matí, sobre pastoral sacramental. Al capvespre, és a Maó, on es reuneix per parlar sobre Càritas.

11.— Rep visites. A les 9 de la nit, es reuneix al Seminari, amb els seminaristes.

13.— Rep visites. Al capvespre, és a Maó per diverses reunions i visites.

15.— Rep visites.

ESGLÉSIA DE MENORCA 1.982

Sempre m'ha resultat molt difícil fer una crònica i, encara molt més, quan es tracta d'indicar amb dates el que és —o hauria d'haver estat— la vida d'una comunitat. M'agradaria poder fer qualque cosa que es digués “les bones notícies de Nostre Senyor Jesucrist segons la comunitat cristiana que és a Menorca”. Perquè malauradament la història —la profana i l'ecclesial— s'ha escrit massa sovint a partir de les “ben fetes” i de les “malifetes” dels personatges anomenats importants: papes, reis i presidents, bisbes i governadors, rectors i batles, vicaris i regidors. La història la fa i la pateix el poble. El cap d'Estat que guanya la guerra no s'ha embrutat les mans ni per pitjar el gatet d'un fusell i no l'hauria guanyada sense els soldats que tornaran cantant la pau desitjada si vénen encara que sigui ferits o malferits i els qui han quedat, plens de glòria amb l'heroïcitat estèril d'una mort sense sentit, estesos en els camps de batalla.

La història de l'Església no depèn de les encícliques, discursos, homilies, exhortacions, articles... dels papes, bisbes, frares i capellans. El que passa però és que els mitjans de comunicació enregistraran més còmodament el que es diu des de la trona que no el que fa un “pere-cap-de-pinxa” qualsevol. No m'imagin Jesús començant una paràbola així: “El Regne de Déu és semblant a un bon rector que predicava...” i, en canvi, em fa més bona olor aquest altre començament: “El Regne de Déu es semblant a una dona que va acollir a ca seva una tia fadrina...”. Però nosaltres tindrem accés i publicarem molt més el que es diu des de la trona i deixarem per a l'anecdolari personal les fetes de la gent menuda.

Tot açò ho dic, perquè no voldria fer una crònica com sempre, però sé cert que, a la fi, m'hi sortirà perquè les fonts que tenc a mà són molt més documentals que vitals. Però, com a mínim, vull prendre consciència de què la vida de l'Església és, sobretot, la vida del poble creient i que els personatges —siguin els que siguin— fan Església per la seva condició de creients i pel servei que presten a la comunitat. Si un altre any hagués de fer una crònica m'agradaria saber-ho a principi d'any per

anar recollint un poc cada dia la vida petita dels creients que és la que dona sentit a la que hi ha escrita en els mitjans de comunicació social.

La pau, en primer lloc.

El dia 1 de gener és una jornada especialment senyalada per a pregar per la pau. Amb aquesta preocupació, feta pregària i reflexió, s'obre i tanca el 1982. Com engrunats entre la II i la III setmana per la Pau, que d'uns anys ençà organitza el Secretariat de Joves cristians, també enguany la vetla de pregària veurà acabar el 1982 i néixer el 1983. Tot perquè molt prest aquestes jornades es puguin dir: "setmana d'acció de gràcies per la Pau". Amèn.

A Terra Santa.

Durant el més de gener quatre capellans (antany hi va esser en Jaume A. Vidal) en Llorenç Olives, n'Antoni Subirats, en Llorenç Vidal i en Sebastià Taltavull van anar a Terra Santa per trepitjar el país mateix i per els mateixos camins que va fer Jesús. Van tornar amarats de goig d'haver estat en contacte amb la terra de Jesús i encara ho contenen.

Des del Seminari.

El mes de març amb el lema de "Vine, segueix-me" es fa ver la campanya del Dia del Seminari, que sempre és una bona ocasió per a la generositat i, per açò, enguany, en lloc dels sis (3 aquí i 3 a St. Cugat) que eren antany, a partir de l'octubre han estat vuit joves. A més l'església diocesana va tenir, el dia 7 de febrer, l'alegria d'un nou prevere: En Marcel·lí Sánchez Forte, consagrat prevere pel bisbe Antoni a la parròquia de Sant Lluís. També s'ha atracat al presbiterat n'Antoni Fullana que el dia 16 d'abril va ser admès com a candidat al Diaconat i al Presbiterat a la capella del Seminari i, l'endemà, a la parròquia de Sant Francesc de Ciutadella va rebre el ministeri de Lector i, ja durant l'estiu, el dia 11 de juliol, va rebre el ministeri dels acòlits al Monestir de Sta. Clara.

Evangelitzadors des de Menorca.

Sempre continuam essent generosos a l'hora de posar la mà a la butxaca però cada vegada sabem més clar que la nostra presència missio-

nera té noms i llinatges i que no es pot conformar amb la generositat que comença i acaba en els diners. Més generosos ho han estat i ho són els menorquins que són portadors de la Bona Nova en altres terres. Ens alegrem quan vénen a casa. Va venir per quedar En Guillem Pons que ha fet una partida d'anys al Perú, durant l'estiu també ha estat entre nosaltres la Dra. Dorín Moll, que exerceix al Zaire i també el germà Humbert, jesuïta, que sol respondre a la felicitació de Nadal amb un bon desig de felicitar per a les pasques florida, granada i de nadal. Segur que en deuen haver vinguts d'altres i no els hem vist. Ho diríem, no hi ha dubte.

A través de les campanyes missioneres la delegació diocesana de missions ens ha ajudat a prendre consciència del deure universal de ser evangelitzadors; a més, una jornada missionera el dia 2 de maig va reunir gent especialment interessada per tal d'escoltar en Ramon Prat que va parlar sobre l'Evangelització del món contemporani.

En el marc de la campanya contra la fam es va celebrar un acte ecumènic ple de sentit amb la participació de diverses confessions religioses de Menorca a l'església de St. Francesc de Maó. A la Casa Pairal hi devia haver un gran somriure amorós quan els germans van pregar junts "Pare nostre..."

Centenaris.

Les monges han duit el tomb d'aquestes celebracions. Deu merèixer crònica apart el que han celebrat les monges de clausura —Clarisses i Concepcionistes— per St. Francesc i, amb tota certesa, la part més important no és cronicable. Sabem —i no sé si deu esser tot— que a Ciutadella ha començat el noviciat una jove i una altra ha començat el postulantat amb les concepcionistes a Maó. Tres han estat els centenaris: les germanes de la Caritat van convocar les religioses de Menorca els dies 13 i 14 de febrer per celebrar el IV centenari del naixement de Sant Vicenç de Paül i va parlar el P. Barceló; convocades per les franciscanes les religioses es van reunir per sentir el Pare Laita amb motiu del VIII centenari del naixement de St. Francesc d'Assís i els dies 2 i 3 d'octubre per celebrar el IV centenari de la mort de Sta. Teresa de Jesús van esser les germanes carmelites les que van convidar a escoltar al Pare Maximilià Herráiz. També en van participar d'altres. El P. Herráiz va dirigir un recés als capellans. 44 menorquins van peregrinar a Santiago i a terres de Santa Teresa els dies 27 de maig al 4 de juny. Van esser presidits pel Bisbe. També haurien de dir que enguany la casa d'Exercicis del Toro ha fet 50 anys.

El jovent.

El jovent belluga i fa bellugar. Enguany hi ha hagut les IV Jornades de pastoral juvenil amb el tema prou engrescador de "Joventut i parròquia". Engrescador, sobretot, si tenim present que el Consell de Presbiteri continua, encara que sigui a un ritme lent, la reflexió-revisió dels anys 80 i d'aquests anys en recolliran el testimoni els joves d'ara.

El dia de la Immaculada, en el Seminari, es va encetar el Moviment de Joves cristians. Una esperança de futur.

D'altres terres, d'altres esglésies.

Ara hauríem de dir tot el que han fet la delegació de catequesi, la comissió del clero, les parròquies, els equips de la Mare de Déu, la delegació d'escoltisme, "Càritas", La Confer... De tot açò ja hi ha les seves cròniques ben estirades en altres llocs. Ara, aquí, només volem deixar constància de noms —sense ordre ni concert— de bona gent que ens ha volgut ajudar. Perdonau, si alguns no queden dits. Han passat per Menorca i ens han ajudat, a més dels que ja hem dit abans, en Josep Rius Camps, en Manuel Valls i Serra, en Josep Ma. Rovira Belloso, n'Eloi Bueno, en Josep Ma. Maideu, en Josep Ma. Totosaus... i, per a nosaltres els capellans, i de rebot per a tota la comunitat dels creients va ser especialment important la presència de Mons. Ramon Buxarrais, bisbe de Málaga que ens va ajudar en els exercicis espirituals.

El Papa a Espanya, el Bisbe a Roma.

Amb un programa carregadíssim el Papa va venir a Espanya. Des de Menorca una quarentena de persones va anar fins a Barcelona i València per veure el Papa. Se n'ha vist, dit i escrit prou sobre aquest notable esdeveniment eclesial.

Però el Bisbe Mons. Antoni Deig va anar finalment a Roma els dies darrers de juny. Un viatge per a la visita "ad limina" abundantment aplaçat que s'havia preparat per l'hivern i es va fer l'estiu (la crònica del carrer diu que en Josep Ma. Pastor, que va acompanyar el bisbe, havia preparat una sotana d'hivern i que, per açò, les suades que va fer són de les que fan història —diuen—). El nostre bisbe va parlar amb el Papa Joan Pau II durant un quart d'hora. Ens ho contà ell mateix així: "Durant quinze minuts vaig parlar sol amb el Papa. Una conversa cordial, agradable i en la qual vaig poder-li dir i explicar l'estat de la nostra diòcesi de Menorca. El Papa té un mapa sobre la taula per així poder localitzar sobre d'ell la diòcesi del bisbe amb el qual parla. La nostra illa

era allí i no va costar gens de dir-li que era el territori espanyol més atracat a la Santa Seu i que el seu bisbe, geogràficament el més a prop del Vaticà, dels bisbes espanyols, volia també estar-hi de cor i en comunió. La conversa va girar casi exclusivament sobre Menorca i la seva vida. Va preguntar-me per les famílies de Menorca, per les religioses i pels missioners que teníem; també pels sacerdots, seminaristes i les vocacions. Però més tost era jo qui parlava, perquè a ell l'interessava escoltar i entèmer-se de la situació que jo li anava exposant. Al final vaig fer-li l'obsequi de l'edició de la Carta Encíclica del nostre bisbe Sever, bellament enquadernada i editada i es va interessar de debò, fullejant-ne les pàgines. També vaig oferir-li el meu llibre de poesies "O, Menorca", on va poder veure la fotografia del campanar de la nostra Catedral. Després, una vegada acabades les visites particulars, ens va rebre junts a tots els set bisbes de la Província" (Butlletí oficial del Bisbat, pàg. 214).

...I punt.

Sí, hi ha moltes coses que han quedat per dir. Per exemple, el Full Dominical què, gràcies a Déu està aquí, i, sobretot, ho repetesc, la vida menuda de la gent que cada dia fa present l'amor, la justícia, la bona notícia, el Regne de Déu. Aquí hi tocaria haver la gent que ha sofert, la que ha ajudat als altres, la que ha posat un raig d'alegria i d'esperança en les nostres vides... totes aquelles persones que s'assemblen a la viuda pobra de l'Evangelí que és tan generosa que hi posa, al caixonet del temple, tota la seva fortuna: dos centimets de cavallet.

Bon i amable 1983

Miquel Anglada

AMPLIO ECO DE LA SEMANA POR LA PAZ

Coordinado por el Secretariado Diocesano de Jóvenes Cristianos y organizado por los grupos juveniles de "San Rafael", "San Antonio Ma. Claret", "San Esteban", "San Francisco", "San Miguel", "Federico Pareja" y "Gent Jove", se desarrolló un extenso programa de actos durante los días 27 de diciembre al 2 de enero con motivo de la "Semana de la Paz".

Cada día se reflexionó sobre una temática centrada en la creación de la paz en los diversos ámbitos: la familia y los centros educativos, en las instituciones públicas, en el mundo del trabajo, y en las comunidades cristianas.

El día 31 de diciembre, en la parroquia de San Francisco se celebró una Vigilia de oración y la Eucaristía, llenándose el templo de asistentes.

El secretario general de "Justitia et Pax", Juan Manuel Romani, pronunció una charla-coloquio sobre la "Justicia en el Mundo, condición para la Paz".

Finalmente, el día 2 de enero, se realizó una marcha en "velo" que recorrió las calles de Ciudadela, finalizando con una concentración ante el Ayuntamiento.

En el manifiesto, leído públicamente por dos miembros del Secretariado de Jóvenes, se expresaron los sinceros propósitos de esforzarse por conseguir una ciudad más pacífica, y se enumeraron diversas sugerencias, como una mayor limpieza de calles, mayor número de zonas verdes y parques infantiles, y una mejor disposición de los miembros de la Corporación Municipal hacia el bien común de la población.

La asistencia general a todos los actos fue numerosa y, especialmente, muy participativa, alcanzando su punto culminante en los dos últimos actos.

Se cuidó la ambientación externa, mediante carteles y pasquines, en los que aparecían dibujos sugestivos, y a sus pies frases alusivas: "Nada nace de los diamantes; las flores nacen del estiércol", y "Dichosos los que trabajan por la Paz".

DE L'EPISCOPAT ESPANYOL

COMUNICAT DE L'ASSEMBLEA PLENÀRIA DE DESEMBRE 1982

1.— La Conferencia Episcopal Española ha dedicado dos intensas jornadas de su XXXVII Asamblea Plenaria a una primera reflexión conjunta sobre la Visita Pastoral a España de Su Santidad Juan Pablo II.

Los Obispos hemos procurado abordar este trabajo con ánimo abiertamente religioso y eclesial. Nos ha movido a ello no sólo la magnitud del acontecimiento, sino principalmente la fe en el ministerio del sucesor de Pedro en favor de la autenticidad de la doctrina y la vida de toda la Iglesia. Queremos ser los primeros en escuchar religiosamente y asimilar cuanto nos concierne de los ejemplos y palabras del Papa; con este deseo nos proponemos también meditarlas en un clima de retiro y oración durante los Ejercicios Espirituales que por una semana completa practicaremos en el próximo mes de enero. Queremos asimismo escuchar lo que el pueblo católico español ha querido expresar, y nos ha querido decir a nosotros sus Obispos, en su amplia y fervorosa respuesta a la convocatoria eclesial que ha sido para todos la presencia del Papa entre nosotros. Tampoco quedarán fuera de nuestra atención las voces críticas que se han manifestado, intentando comprender su significado y dándoles el tratamiento más idóneo desde nuestra responsabilidad pastoral.

2.— Manifestamos, ante todo, nuestro agradecimiento a Dios por esta gracia singular concedida a nuestra comunidad creyente, y a la entera nación española, veinte años después del Concilio y cuando se inicia una nueva e importante etapa en nuestra vida nacional colectiva. Damos también gracias al Señor por la existencia misma del ministerio papal en la Iglesia, cuya fecundidad hemos podido percibir de manera excepcional durante aquellos días singulares, y extendemos nuestro agradecimiento a la venerada persona de Juan Pablo II por cuanto su entrañable y esforzada presencia entre nosotros ha supuesto de aliento, alegría, iluminación e impulso. Después de este encuentro, a la vez festivo y profundo, conocemos mejor y amamos más al Papa, y nos queda la satisfacción de haber podido mostrarnos ante él tal como somos o por lo menos tal como queremos ser.

3.— Las dos jornadas que hemos podido dedicar en exclusiva al estudio de la significación y consecuencias pastorales de la Visita del

Papa, han resultado notoriamente insuficientes para estudiar a fondo el amplio y matizado contenido de los mensajes, en especial el dirigido directamente a nosotros, así como las múltiples sugerencias y posibilidades pastorales que se derivan de cuanto ocurrió en aquellas fechas memorables.

Al término de nuestra Asamblea dejamos trazado y decidido un itinerario de trabajo en el que, además de comprometernos todos los Obispos, queremos también promover la participación activa y concertada de las Iglesias diocesanas, de las parroquias, de las Ordenes y Congregaciones religiosas, de los Institutos Seculares, de las asociaciones, comunidades y grupos de fieles en torno a los propios Obispos.

Como es sabido, la Conferencia Episcopal Española viene ya trabajando en la elaboración de un programa pastoral conjunto en torno al lema "el servicio a la fe" elegido como objetivo prioritario. Juan Pablo II ha valorado muy positivamente este proyecto en marcha y nos ha exhortado a llevarlo a cabo. Nuestro propósito es enriquecer este programa con las aportaciones doctrinales y prácticas del Papa, que sin duda lo iluminan, completan y mejoran.

4.— El plan e itinerario de trabajo que hoy hacemos público abarca todo el primer semestre del año próximo hasta la próxima Asamblea Plenaria. En este proyecto está prevista una primera fase de trabajo en las diócesis y Provincias Eclesiásticas, a la que seguirá una reflexión y selección de objetivos concretos en el seno de las diferentes Comisiones Episcopales; el Comité Ejecutivo y la Comisión Permanente de la Conferencia cuidarán de la coordinación de los resultados de este trabajo que queremos que sea armónico, realista y bien adaptado a las necesidades espirituales de nuestro momento histórico, a la vez complejo, exigente y lleno de esperanzas.

No hay duda de que el primer momento de este esfuerzo de renovación personal y colectiva tiene que comenzar por fomentar en cada uno de nosotros unas actitudes verdaderamente religiosas y católicas, examinándose cada uno a sí mismo delante de Dios con las ayudas ordinarias o extraordinarias que en cada momento nos vienen de la Palabra de Dios, del ministerio de la Iglesia y de quienes tienen en ella la misión de guiarnos y animarnos.

A este esfuerzo espiritual tiene que ir unido en estos momentos el estudio reposado y sereno de los mensajes del Papa, respetando su integridad y equilibrio, sin deformarlos en favor de las ideas o preferencias de cada uno, sino dejándose interpelar y conducir por la llamada de Dios que en ellos alienta, en un espíritu de escucha y docilidad, en una verdadera libertad cristiana respecto de cualquier condicionamiento

interior o exterior que pretendiera tener más fuerza en nosotros que la misma llamada de la Iglesia.

Sabemos que este trabajo se está ya haciendo con diligencia en muchas partes, aprovechamos gustosos la ocasión para pedir a todos que prosigáis en ello con empeño y perseverancia.

5.— Por último, queremos subrayar que los frutos de la Visita del Papa, al margen y por encima de cualquier programación han brotado ya en el corazón de millones de españoles: una nueva confianza en Jesucristo, en su Evangelio y en su Iglesia; un deseo de vivir más coherentemente con nuestra fe en todos los órdenes de la vida: personal, familiar y social; una generalizada sensación de serenidad y esperanza; un clima de mayor convivencia y tranquilidad. Con nuestro trabajo no pretendemos otra cosa que consolidar y favorecer el desarrollo de estos sentimientos en hechos y acciones concretas; sintámonos todos estimulados y comprometidos en la construcción diaria de nuestra comunidad creyente que se esfuerza por conocer cada día mejor al Señor que nos guía, por vivir mejor la comunión fraterna y contribuir en cuanto podamos a la promoción y al bienestar material y espiritual de nuestros hermanos y de la sociedad entera. La Madre de Jesús y de la Iglesia, Virgen de la Esperanza en el Adviento, nos acompañará sin duda, en el camino.

Madrid, 18 de diciembre de 1982.

La Conferencia Episcopal Española.

ESGLÉSIA DE MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

Núm. 3 - Marc 1983

interior o exterior que pretendiera tener más fuerza en nosotros que la misma llamada de la Iglesia.

Sabemos que este trabajo se está ya haciendo con diligencia en muchas partes, así que tenemos gustoso la ocasión para pedir a todos que prosigáis en ello con empeño y perseverancia.

5. — Por último, queremos subrayar que los frutos de la Visita del Papa, al margen y por encima de cualquier programación han brotado ya en el corazón de millones de españoles: una nueva confianza en Jesucristo, en su Evangelio y en su Iglesia; un deseo de vivir más coherentemente con nuestra fe en todos los órdenes de la vida: personal, familiar y social; una generalizada sensación de serenidad y esperanza; un clima de mayor convivencia y tranquilidad. Con nuestro trabajo no pretendemos otra cosa que consolidar y favorecer el desarrollo de estos sentimientos en hechos y acciones concretas; sintámonos todos estimulados y comprometidos en la construcción diaria de nuestra comunidad creyente que se esfuerza por conocer cada día mejor al Señor que nos guía, por vivir mejor la comunión fraterna y contribuir en cuanto podamos a la promoción y al bienestar material y espiritual de nuestros hermanos y de la sociedad entera. La Madre de Jesús y de la Iglesia, Virgen de la Esperanza en el Adviento, nos acompañará sin duda, en el camino.

Madrid, 18 de diciembre de 1982.

La Conferencia Episcopal Española.